

Hoera ik word 4!

Praktische tips voor ouders over
de basisschool

HCO

Postadres: Postbus 53509, 2505 AM Den Haag

Bezoekadres: Zandvoortselaan 146, Den Haag

T: 070 448 28 28

E: info@hco.nl

I: www.hco.nl

Uw educatieve partner

Deze uitgave is ontwikkeld
door het HCO in opdracht van
de gemeente Den Haag

Gemeente Den Haag

Inhoud

	<i>Pagina</i>
Inleiding	4
Hoe kies ik een goede school voor mijn kind?	6
Hoe bereid ik mijn kind voor op de basisschool?	8
Hoe verloopt de eerste schooldag?	10
Wat kan een kind dat (bijna) vier is?	12
Wat gebeurt er in de kleuterklas?	16
Wat kan ik als ouder op school doen?	20
Wie werken er op school?	22
Wat kan ik thuis doen met mijn kind?	24
Literatuur en aanbevolen websites	26

Tekst: Eline Rottier

Redactie: Gaby Ammerlaan

Fotografie: Henriëtte Guest e.a.

Vormgeving: www.incsite.nl

© 2014 HCO

Met dank aan de ouders Annemarie Geerts-Mulder, Jan van der Zwan, Wilma Maljaars en de leerkrachten Margreet Pronk en Khadija den Hengst, voor hun bijdragen.

Met dank aan de kinderen, leerkrachten en ouders van de Archipelschool, Basisschool De Walvis en de Koningin Beatrixschool voor hun medewerking aan de fotografie.

Inleiding

Hoera mijn kind wordt 4, en dan...?

Binnenkort wordt uw kind vier jaar oud. Een feestelijk mijlpaal die tenminste één grote verandering met zich meebrengt: uw kind gaat naar de basisschool. Het ene kind is er hard aan toe, het andere kind ziet er tegenop. En dat geldt ook voor ouders. Misschien gaat uw kind al naar een voorschool, peuterspeelzaal of kinderdagverblijf en is het gewend niet altijd thuis te zijn. Toch is de overgang naar school een grote verandering in de dagelijkse routine van een jong kind. Ook voor ouders brengt de overstap naar school veranderingen met zich mee.

Met het starten op de basisschool komen er veel nieuwe dingen en indrukken op een kind af. Een kind is ineens vijf dagen van huis. Op school worden andere eisen gesteld en er zijn vaak meer regels dan in een peutergroep. Hoe kun je je kind goed voorbereiden op de overgang naar school? Wat gebeurt er eigenlijk allemaal in een kleuterklas? Wat verwacht de school van ouders?

Dit boekje bevat achtergrondinformatie over de ontwikkelingsfase van uw kind, het onderwijs aan kleuters en de basisschool. Ook zijn er praktische tips opgenomen, die u kunnen helpen bij de voorbereiding op de overstap naar school.

Betrokkenheid van ouders is belangrijk voor de ontwikkeling van een kind. Zowel thuis als op school. Daarom stimuleert de gemeente Den Haag ouders en scholen samen te werken bij de begeleiding van kinderen. Bijvoorbeeld door dit boekje. Dit boekje is geschreven vanuit de overtuiging: als u als ouder goed bent voorbereid op de overstap naar de basisschool, is uw kind dat ook!

Bij het noemen van personen in het boekje wordt consequent gebruik gemaakt van het woord 'hij'. Dit staat vanzelfsprekend voor jongens én meisjes.

Hoe kies ik een goede school voor mijn kind?

Hoe kies ik een goede school voor mijn kind?

Iedere ouder wil natuurlijk dat zijn kind een goede start krijgt op een goede basisschool.

Elke school is anders. Als je een school gaat kiezen kun je op verschillende dingen letten.

Denk aan onderstaande punten.

- > Het gebouw en de ligging: groot of klein, modern of traditioneel, rustig gelegen of middenin drukke omgeving etc.
- > De afstand tussen thuis en school.
- > Is het een kleine of een grote school?
- > Waar gaan vriendjes naar school?
- > De schooltijden: is er een continuooster en/of overblijfregeling?
- > Is er buitenschoolse opvang bij de school?
- > Het schooltype: een bijzondere school of openbare school?
- > Het onderwijstype: regulier, Montessori, Vrije School, Dalton, Jenaplan, Freinet?
- > De kwaliteit van het onderwijs, de prestaties van de school.
- > De omvang van de klassen: groot of klein?

Tip: Bepaal wat voor u of jou zwaarwegende punten zijn voor de schoolkeuze. Dit kan voor iedere ouder anders zijn. Bedenk wat je zelf het belangrijkste vindt!

Tip: Probeer zoveel mogelijk informatie over de school te verzamelen. Dit kan door de website van de school te bekijken, een open dag of voorlichtingsbijeenkomst te bezoeken of een afspraak te maken om op de school een kijkje te nemen. Op de website van de Onderwijsinspectie is bovendien te lezen hoe de inspectie scholen beoordeelt. Zie www.onderwijsinspectie.nl.

Tip: Praat met ouders van schoolgaande kinderen in de buurt en vraag naar hun ervaringen met de basisscholen in de buurt.

Tip: Fiets of loop eens langs bij de scholen van je keuze als de school uitgaat. Je kunt je dan een beeld vormen van de sfeer op de school en de kinderen die op school zitten.

Tip: Maak gebruik van de voorschool. Wanneer een kind op een voorschool zit, bestaat er een nauwe samenwerking tussen de peuterspeelzaal en de basisschool. Dit betekent dat er een goede afstemming is tussen het aanbod aan activiteiten op de peuterspeelzaal en het onderwijsaanbod in groep 1 (dezelfde methode van werken). Hierdoor is de overgang van de peuterspeelzaal naar de basisschool minder groot en is er een doorgaande lijn in het volgen van de ontwikkeling van het kind.

Tip: Een overzicht van alle scholen in Den Haag staat op www.denhaag.nl/scholenwijzer. Van elke school is informatie te lezen over schoolsoort, werkwijze en speciale aandachtsgebieden op de school.

Annemarie, moeder van Marij (7) en Tieme (4):

'Wij wilden graag dat onze kinderen naar een christelijke school zouden gaan, maar daarnaast vond ik het ook erg belangrijk dat zij naar een school zouden gaan waar de meeste vriendjes uit de straat naartoe gingen. Om een goed beeld te krijgen van de sfeer op de scholen hebben we bij twee scholen een afspraak gemaakt met de directeur en daar een kort kennismakingsgesprek gehad.

We kregen een rondleiding door de school. Door deze bezoeken kregen we een aardig beeld en konden we een beetje sfeer proeven. Dat maakte onze keuze makkelijk: één van de twee scholen voelde veel prettiger aan. We zijn nu een paar jaar verder en nog altijd erg blij met onze keuze!

Hoe bereid ik mijn kind voor op de basisschool?

Sommige kinderen zijn echt toe aan de basisschool en zien er naar uit. Andere kinderen vinden het spannend. Ook voor ouders is de basisschool een hele nieuwe wereld. Misschien vraagt u zich af hoe u uw kind het beste kunt bereiden voor de basisschool. Wat moet het allemaal kunnen? Uw kind komt straks in een groep met ongeveer 20 kleuters en één juf of meester. Het is daarom handig als een kind een aantal dingen zelf kan. Denk aan dingen zoals, zelf naar de wc gaan en zelf een jas en schoenen aandoen, handen wassen, opruimen en op zijn beurt wachten. Ook voor het kind zelf is het belangrijk om dingen zelfstandig te kunnen doen. Hierdoor krijgt het vertrouwen in zichzelf.

Hoe bereid ik mijn kind voor op de basisschool?

Tip: Help je kind om zindelijk te worden. Maak je geen zorgen als je kind nog af en toe een 'ongelukje' heeft. Dat hoort er bij op deze leeftijd en de leerkracht is hieraan gewend.

Tip: Rijd met je kind af en toe langs de school waar het heen zal gaan, dan wordt het al een beetje een bekende plek. Maak een afspraak met de leerkracht om een keer te gaan kijken in de klas na schooltijd, wanneer er geen andere kinderen zijn. Je kind kan dan alvast kennismaken met de leerkracht en rustig zien hoe het lokaal eruit ziet.

Tip: Lees samen een prentenboek dat gaat over de eerste schooldag. In de bibliotheek zijn er allerlei boeken te vinden die gaan over kleuters die voor het eerst naar schoolgaan. Bijvoorbeeld: 'Wielewoelewool, ik ga naar school' door Betty Sluyzer of 'Hoera ik ga naar groep 1' door Marianne Busser.

Tip: Praat in de aanloop naar de eerste schooldag positief over het naar schoolgaan. Praat ook positief over de school en de leerkracht. Als je het zelf spannend vindt, probeer dit dan niet aan je kind te laten zien.

Tip: Luister goed naar je kind. Misschien ziet hij ernaar uit om naar school te gaan, laat dan zien dat je blij voor hem bent. Misschien is je kind bang of heeft hij geen zin. Toon begrip en laat merken dat je dat niet fijn voor hem vindt.

Juf Margreet:

'Kijk er met het kind naar uit als iets positiefs, iets dat speciaal voor hem of haar is bedoeld omdat hij straks vier wordt. Ga met je kind kijken op school. Als er al vriendjes en vriendinnetjes op school zitten, kun je vertellen dat je kind nu ook op school met deze kinderen mag gaan spelen. Kies samen een mooie nieuwe tas uit, of een brooddoos en beker.'

Hoe verloopt de eerste schooldag?

In Nederland zijn kinderen leerplichtig vanaf vijf jaar. Een kind van vier jaar hoeft dus nog niet naar school. De meeste ouders kiezen er echter voor hun kind met vier jaar naar school te laten gaan. Dat is ook wat wordt aangeraden. In overleg met school wordt afgesproken wat een gunstige dag is om voor het eerst te komen. Voordat een kind echt gaat beginnen is er vaak een intakegesprek. Op sommige scholen mogen kinderen ook al een keer komen wennen. Vraag naar de mogelijkheden hiervoor op de school van uw keuze.

En dan eindelijk is daar die eerste, echte schooldag...

Tip: Misschien gaat je kind wel even huilen, die eerste dag. Maak je hier niet ongerust over. Het is ook spannend! De juf of meester is gewend aan nieuwe kinderen in de klas en ouders mogen er vanuit gaan dat hun kind goed wordt opvangen.

Tip: Het is belangrijk dat een kind weet dat de leerkracht er altijd voor hem of haar is. Aan de juf of meester mag je alles vragen, ook als je gewoon een knuffel wilt, kun je bij hem of haar terecht!

Tip: Zorg dat er rond die eerste schooldag geen andere gebeurtenissen zijn die veel energie kosten. Het is fijn als er thuis rust en regelmaat is.

Tip: Probeer uit te stralen dat je vertrouwen hebt in je kind. Hij kan het! Dit voelt een kind en zorgt ervoor dat het ook vertrouwen in zichzelf krijgt.

**Annemarie,
moeder van Marij (7)
en Tieme (4):**

'Mijn dochter had erg uitgekeken naar haar eerste schooldag en was er echt aan toe. Mede hierdoor is het wennen en de eerste schooldag heel goed verlopen en voelde ik mij daardoor ook snel gerust gesteld.'

Hoe verloopt de eerste schooldag?

Jan, vader van Merel (10) en Rens (8):

'Echt een nieuwe mijlpaal! Vooral bij Merel, de oudste, maar natuurlijk ook bij Rens weet ik nog dat wij het nog spannender leken te vinden dan de kids: een nieuwe juf, nieuwe ouders, zal het wel klikken met de leerkracht? Hoe gaat het afscheid verlopen? enz. Daarnaast waren we natuurlijk ook erg trots. Ik voel me - nadat ik Merel had uitgezwaaid - nog van het schoolplein weglopen: nou, dat was het dan... de peuterperiode, waarbij ze nog gewoon thuis was.'

Wat kan een kind dat (bijna) vier is?

Spel

Deze meisjes spelen nog niet echt met elkaar, omdat het nog moeilijk voor hen is om zich in de ander in te leven en te overleggen over wat ze zullen doen. Ze vinden het wel leuk om tegelijkertijd met hetzelfde speelgoed te spelen. Soms verzint de een iets en doet de ander het na. Of omgekeerd. Ze genieten van elkaars aanwezigheid. Ze kunnen het allebei al goed zeggen als ze iets niet willen. De oudste probeert de jongste soms al een beetje te helpen als de juf dat aan haar vraagt.

Taal

Dit jongetje kent al heel veel woorden. Hij kan goede zinnen maken van ongeveer vier woorden of langer. Hij gebruikt sommige werkwoorden nog wel eens verkeerd. Zo zegt hij bijvoorbeeld 'wij loopten naar school'. Hij houdt ook erg van boekjes kijken, soms doet hij zelf alsof hij (voor)leest. Voorgelezen worden vindt hij heerlijk. Als hij een boek een paar keer heeft gehoord, kan hij zelf het verhaal al een beetje navertellen aan de hand van de plaatjes.

Kleuren, vormen en getallen

Als je aan dit meisje vraagt welke kleur haar trui is, weet zij dat deze roze is. Ook de kleuren groen, rood, blauw en geel kent zij al. Ze kent de belangrijkste vormen. Als ze 2 of 3 voorwerpen moet tellen, weet zij hoeveel het er zijn. Misschien kan zij de telrij ook al verder opzeggen. Als je vraagt 'waar liggen de meeste?' en 'waar de minste?' dan weet dit meisje dat al. Ook de woorden meer en minder zijn bekend. Als je aan deze kleuter drie boeken geeft, kan zij deze al een beetje op volgorde leggen van groot naar klein.

Geheugen en fantasie

Dit jongetje kan al goed dingen onthouden die hij heeft meegemaakt. Hij vindt het nog wel lastig om te vertellen wanneer iets is gebeurd. Bijvoorbeeld het woord 'gisteren' is lastig. Hij kan dingen al redelijk in de goede volgorde vertellen. Hij vertelt vooral die dingen die voor hem het belangrijkste waren of die indruk op hem hebben gemaakt. Als hij een verhaaltje hoort, is het voor hem nog niet helemaal duidelijk wat nu wel echt gebeurd kan zijn en wat niet. Een kleuter vindt het vaak nog lastig om onderscheid te maken tussen fantasie en werkelijkheid. In de kleutergroep zal hij steeds meer leren wanneer iets 'zogenaamd' is of wanneer het echt zo is. Hij experimenteert hiermee door fantasiespelletjes, doen en rollenspel te spelen.

Wat kan een kind dat (bijna) vier is?

Vervolg | Wat kan een kind dat (bijna) vier is?

Bewegen en het eigen lichaam

Een kleuter kan al heel goed rennen en houdt ervan om op een klimrek te klimmen. Hij houdt ook van gooien met een bal. Hij kent zijn lichaamsdelen al goed. Ook weet hij wat je met je neus, oren, ogen en mond doet. Hij kan al goed vertellen waar hij staat ten opzichte van iets anders.

Bijvoorbeeld: 'ik zit naast de tafel' of: 'ik sta achter de boom'.

Tekenen, knutselen, zingen en bouwen

Kleuters zijn heel creatief en kunnen heel goed zelf dingen bedenken die ze willen maken. Ook houden ze van muziek en liedjes. Vooral korte liedjes met makkelijke rijmwoorden vinden ze leuk.

Tip: Elk kind is anders. Ieder kind ontwikkelt zich ook in zijn eigen tempo. Maak je niet druk als je kind bepaalde dingen nog niet kan ten opzichte van leeftijdgenoten. Hij zal de komende tijd heel veel leren op school! Als je je echt zorgen maakt of vragen hebt over de ontwikkeling van je kind, ga hierover in gesprek met de leerkracht.

Wat gebeurt er in de kleuterklas?

Hoe leren jonge kinderen?

In de kleuterklas zie je allerlei soorten materialen, zoals blokken, een serviesje, poppen, auto's en puzzels. Misschien vraag je je af of je kind ook nog wat gaat léren op school... Maar tijdens het spelen leren kinderen volop! Voor kleuters is spel de beste manier om te leren. Als ze doktertje spelen, leren ze hun fantasie te gebruiken en hun emoties te tonen. Als ze een ingewikkeld bouwwerk maken, leren ze zich te concentreren. Als ze een mozaïek maken, leren ze vormen en kleuren.

Jonge kinderen leren door te ervaren. Hoe 'echter' deze ervaringen zijn hoe beter. Als ze bijvoorbeeld nieuwe dingen leren over fruit, zullen ze dit het beste onthouden als ze zoveel mogelijk zintuigen gebruiken om de verschillende soorten fruit te ontdekken: proeven, voelen, ruiken, kijken, horen. Daarom zijn er in de kleuterklas ook vaak 'echte dingen' te vinden. Denk aan bladeren in de herfstperiode, of bloembolletjes tijdens de lente.

In kleutergroepen wordt bijna altijd gewerkt met thema's. Een aantal weken achter elkaar staat er één onderwerp centraal. Bijvoorbeeld 'ziek zijn' of 'lente'. De leerkracht zal dan allerlei activiteiten doen die hiermee te maken hebben. De kinderen leren woorden rond dat thema en in de klas is terug te zien wat het thema is. Er is bijvoorbeeld een 'ziekenhuisje' als er gewerkt wordt over 'ziek zijn'. De leerkracht kiest altijd thema's die aansluiten bij de belevingswereld van jonge kinderen.

Hoe ziet de kleuterklas eruit?

De kring is een belangrijk onderdeel in de kleuterklas. Kinderen leren er luisteren naar de leerkracht en naar elkaar, ook leren ze om zelf iets te vertellen in de kring. Meestal start de dag in de kring. De leerkracht heet de kinderen welkom en vertelt wat ze die dag gaan doen. Andere activiteiten in de kring zijn bijvoorbeeld voorlezen of het vertellen over een thema.

In de klas zijn er afgeschermdes plekken waar kleine groepjes kinderen kunnen spelen. Zo is in de meeste kleuterklassen een **huishoek** of **poppenhoek** aanwezig. Hier staat meestal een tafeltje met stoeltjes, een keukentje met toebehoren, verkleedkleden enzovoort. De kinderen kunnen er fantasiespel spelen. Ze leren er een rol aan te nemen, bijvoorbeeld die van vader of moeder. Ook leren kinderen hier samenspelen. Veel kleuters spelen in het begin nog naast elkaar met wat ze zelf leuk vinden, maar geleidelijk aan spelen ze samen een verhaaltje uit. 'Als ik de mama ben..., ben jij de papa, jij gaat koken... en dan ga ik de bordjes neerzetten op de tafel'.

Er is ook vaak een **bouwhoek** aanwezig. Hier spelen kinderen met verschillende materialen waar je mee kunt bouwen, zoals blokken, Duplo, lege dozen en dergelijke. Ook zijn er vaak poppetjes en auto's in de bouwhoek. Kinderen leren hierdoor vormen kennen, stapelen en ze spelen er fantasiespel. Ze maken bijvoorbeeld een kasteel of een weg. Door te bouwen ontwikkelen kinderen hun grote en kleine motoriek.

Vervolg | Wat gebeurt er in de kleuterklas?

In de leeshoek staan allerlei soorten boeken: prentenboeken, kijkboeken en informatieve boeken. Kinderen leren er hoe je een boek moet lezen (van voor naar achter) en hoe boeken in elkaar zitten. De kinderen leren heel veel over verhalen. Ook al kunnen kleuters nog niet lezen, door naar de plaatjes te kijken ontdekken ze over wie het verhaal gaat, waar het zich afspeelt en wat er gebeurt. In de leeshoek leren kinderen ook om even rustig iets voor zichzelf te doen.

Natuurlijk is er in de kleuterklas veel ruimte voor de creatieve ontwikkeling van kinderen. Soms is er een aparte knutselhoek waar kinderen kunnen verven, knutselen of kleien. In veel kleuterklassen staan deze materialen in de kast en mogen de kleuters hiermee aan tafel spelen. Tekenen, plakken, kleien en verven is ook belangrijk voor de ontwikkeling van de kleine motoriek. Het goed leren vasthouden van een krijtje, een kwast en een potlood leren kleuters al doende.

Vaak zie je in een kleuterklas ook kasten staan met allerlei soorten puzzels en spelletjes. Er zijn puzzels en spelletjes op verschillende niveaus en met verschillende doelen. Door sommige spelletjes leren kleuters bijvoorbeeld de vormen of de kleuren (mozaïek, kralenplankje). Er zijn vaak ook spelletjes waardoor kinderen leren sorteren (alle auto's bij elkaar leggen) of ordenen (iets van dun naar dik leggen). Hiermee worden kleuters dus gestimuleerd om te denken en leren ze zich te concentreren.

In sommige kleutergroepen is een watertafel en zandtafel aanwezig. Soms is dit dezelfde bak die de ene keer met water gevuld wordt en een andere keer met zand. Kleuters vinden het heerlijk om met water en zand te spelen. Het stimuleert de zintuiglijke ontwikkeling (het voelen) en het is een ideale plek om te ontdekken en te experimenteren. Kinderen doen er bijvoorbeeld ervaring op met passen en meten. Ze leren begrippen als vol-leeg, veel-weinig, meer-minder en het past wel/niet.

Tip: Als je je kind in de klas brengt, loop dan eens een rondje samen door de klas. Vraag aan je kind waar hij graag (mee) speelt. Vraag eventueel aan de leerkracht aan welk thema de kinderen op dit moment werken. Misschien hangen er werkjes in de klas die je kind heeft gemaakt.

Tip: Als je thuis spullen over hebt, die je weg wilt doen, vraag aan de leerkracht of deze bruikbaar zijn voor de klas. Denk aan oude (maar nog wel schone en goede) kleding, een oude telefoon en dergelijke. Ook wc-rolletjes, dozen of wol enzovoort is materiaal dat soms goed gebruikt kan worden in een kleutergroep.

Vaak zie je in de klas ook terug aan welk thema op dat moment wordt gewerkt. Soms is er een speciale themahoek ingericht, bijvoorbeeld een ziekenhuishoek of een winkel.

In een kleutergroep staan ook altijd een aantal groepstafels. Hier werken de kinderen zelfstandig aan opdrachten of werkjes of hier werkt de leerkracht met een groepje kinderen.

Er hangt van alles aan de muur in een kleuterklas. Een belangrijk onderdeel zijn de zogenaamde dagritme kaarten. Dit zijn plaatjes waarop te zien is wat er die dag gedaan gaat worden en in welke volgorde de dingen gebeuren. Dit geeft kleuters houvast ('we gaan nu opruimen en dan gaan we in de kring') en greep op de tijd ('nadat we buiten gespeeld hebben, gaan we naar huis'). Soms is er ook een bord dat gebruikt wordt om te kiezen waar je wilt spelen. De speelhoeken staan er op en de kinderen kunnen hun naam hangen bij het plaatje van de hoek waar ze willen spelen. Ze kunnen zien wanneer een hoek 'vol' is en ze verhangen hun kaartje als ze naar een andere hoek willen... Kinderen worden hierdoor al heel jong zelfstandig!

Wat kan ik als ouder op school doen?

Wat kan ik als ouder op school doen?

Voor een school is het belangrijk om informatie aan ouders te geven over wat er op school gebeurt en hoe het met hun kind gaat. Hiervoor gebruiken scholen nieuwsbrieven, klassenbrieven, of er wordt informatie op de website van de school gezet. Soms verloopt de communicatie per e-mail, soms komt er informatie per post of via het kind. Ouders worden regelmatig uitgenodigd voor een zogenaamd '10-minutengesprek'. In het 10-minutengesprek vertelt de leerkracht kort over hoe het met je kind gaat en is er gelegenheid vragen te stellen.

Soms zijn er speciale ouderactiviteiten, zoals informatieochtenden, klassenpresentaties of kijkavonden. De school wil op die manier ouders zo goed mogelijk betrekken bij wat er allemaal op school wordt gedaan.

De school doet soms ook een beroep op ouders om te helpen bij allerlei activiteiten. Daarbij gaat het soms om activiteiten in de klas, bijvoorbeeld begeleiding van een schoolreisje. Soms worden ouders gevraagd voor schoolbrede activiteiten, zoals een werkgroep voor het organiseren van een feest of speciale activiteit.

Ouders hebben ook inspraak in sommige besluiten die op school genomen worden. Deze inspraak kunnen ouders uitoefenen via de medezeggenschapsraad (MR). In de medezeggenschapsraad zitten gekozen ouders en leerkrachten.

Juf Khadija:

'Ik vind het fijn om te merken als ouders willen weten wat hun kind in de klas doet. Bijvoorbeeld door naar ouderavonden te komen. Ook ben ik heel blij als er ouders zijn die helpen op school als we extra handen nodig hebben. De kinderen vinden het geweldig als er speciale activiteiten of uitjes zijn, maar dit lukt alleen als er ouders zijn die mee willen gaan.'

Juf Margreet:

'Het is fijn als ouders interesse tonen in wat hun kind op school doet. Als ze bijvoorbeeld bij binnenkomst even kijken naar de gemaakte werkjes. Neem als het kan de tijd om je kind naar school te brengen en kom even mee de klas in.'

- Tip:** Probeer zo goed mogelijk op de hoogte te blijven van wat er op school en in de klas van je kind gebeurt. Dit helpt om met je kind over school te praten. Ook zal je kind deze belangstelling waarderen.
- Tip:** De leerkracht zal regelmatig informatie geven over je kind. Omgekeerd zijn ouders ook een belangrijke informatiebron voor de leerkracht. Vertel over hoe je kind thuis is of geef uitleg over zijn gedrag. Ouders kennen hun kind immers het langste en het beste!
- Tip:** Wanneer je kind naar de peuterspeelzaal gaat of op een kinderdagverblijf zit, wordt er een overdrachtsformulier ingevuld als het kind naar de basisschool gaat. Hierin staat waardevolle informatie voor de leerkracht van groep 1. Van kinderen die op een voorschool zitten, wordt deze informatie door de peuterspeelzaal doorgegeven aan de basisschool. In andere gevallen krijgen ouders in Den Haag dit formulier mee. Vul het formulier in en geef het aan de nieuwe leerkracht, bijvoorbeeld tijdens het intakegesprek.
- Tip:** Het meedoen aan ouderactiviteiten is een leuke kans om andere ouders te leren kennen en ervaringen met elkaar uit te wisselen. En je kind vindt het geweldig wanneer jij ook op school bent om te helpen! Vraag eventueel een leerkracht of directeur wat je kunt doen op school.
- Tip:** Bereid een 10-minutengesprekje ook zelf voor. Bedenk van tevoren welke vragen je aan de leerkracht wilt stellen over je kind of over wat er gebeurt in de klas en op school.

Wie werken er op school?

Er werken veel verschillende mensen op een basisschool. Ouders hebben niet met iedereen direct te maken, maar het is handig te weten hoe een schoolorganisatie in elkaar zit. Hieronder volgt een opsomming van de verschillende functies binnen de school:

Wie werken er op school?

- > **De groepsleerkracht.** De groepsleerkracht is de leerkracht die de groep lesgeeft en die verantwoordelijk is voor het reilen en zeilen in de klas. Soms zijn er twee groepsleerkrachten voor één groep. In groep 1 en 2 zijn er vaak juffen werkzaam, maar natuurlijk is het ook mogelijk dat je kind bij een meester in de klas komt.
- > **De onderwijsassistent.** De onderwijsassistent ondersteunt de groepsleerkracht door praktische dingen te doen, zoals bijvoorbeeld het voorbereiden van werkjes of door met kleine groepjes kinderen te werken. Niet op alle scholen of in alle klassen zijn er onderwijsassistenten werkzaam.
- > **De vakleerkracht.** Een vakleerkracht is een leerkracht die één bepaald vak geeft. Op de basisschool is er vaak een vakleerkracht voor gymnastiek. Dit is een speciale juf of meester die de gymlessen aan de kinderen geeft. Op sommige scholen zijn er ook vakleerkrachten voor creatieve vakken zoals muziek, tekenen of handvaardigheid.
- > **De directeur.** De directeur geeft leiding aan de school. Hij of zij stuurt het team aan. Vaak is het eerste intakegesprek met de directeur van de school. Als je kind eenmaal op school zit, is de groepsleerkracht het eerste aanspreekpunt. Maar als je wilt praten over het beleid van de school of als je ontevreden bent over de gang van zaken in de groep of op school, kun je bij de directeur terecht.

> 22 <

- > **Het schoolbestuur.** Het schoolbestuur bepaalt het beleid van de school. Het schoolbestuur is eigenlijk de werkgever van de directeur en van de andere leerkrachten op school. De leden van het schoolbestuur hebben over het algemeen geen werkplek in de school.
- > **De remedial teacher.** De remedial teacher is een leerkracht in de school die extra begeleiding geeft aan kinderen, bijvoorbeeld wanneer kinderen moeite hebben met leren lezen of rekenen. De remedial teacher kan dan individueel met een kind of met een klein groepje kinderen extra oefeningen doen om ze hierbij te helpen.
- > **De intern begeleider.** De intern begeleider, ook wel afgekort tot ib'er, regelt dat kinderen die extra zorg nodig hebben deze zorg krijgen. De ib'er geeft hierover advies aan de leerkrachten en overlegt met hen over (zorg-)kinderen uit hun klas.
- > **Stagiaire.** Een stagiaire die stage loopt in het basisonderwijs is een student van de Pabo of van de mbo-opleiding voor onderwijsassistent. Deze stagiaires leren ervoor om leerkracht of onderwijsassistent te worden en moeten voor hun opleiding een stage op een basisschool lopen.
- > **Ondersteunende medewerkers,** zoals de administratief medewerker en de conciërge. Er zijn op school ook ondersteunende medewerkers waar je als ouder mee te maken kunt krijgen bij de inschrijving van je kind, een bezoek aan school of als je de school belt.

Tip: De groepsleerkracht is altijd het eerste aanspreekpunt voor vragen, opmerkingen of zorgen van ouders. De leerkracht kan je eventueel doorverwijzen naar andere medewerkers in de school. Het is belangrijk om regelmatig contact met de leerkracht van je kind te houden.

> 23 <

Wat kan ik thuis doen met mijn kind?

Je rol als ouder is niet alleen op school belangrijk. Ook thuis kun je veel betekenen voor je kind. Kinderen van ouders die thuis betrokken zijn bij wat zij op school doen, voelen zich prettiger op school en functioneren daar beter. Dat blijkt uit onderzoek. Betrokkenheid thuis betekent dat je belangstelling hebt voor wat je kind doet op school. Ook kun je met je kind thuis dingen doen die aansluiten bij activiteiten van school: voorlezen, schilderen, tekenen, spelletjes.

Wat kan ik thuis doen met mijn kind?

Tip: Zorg dat er een duidelijk ochtendritueel is. Op een vaste tijd opstaan, de tijd nemen voor een goed ontbijt en zo mogelijk lopend of fietsend naar school. Probeer te voorkomen dat je kind voor het naar school gaat tv kijkt. Hierdoor krijgt het teveel prikkels te verwerken. Dit heeft een negatief effect op de concentratie van een kind. Een goed begin van de dag is het halve werk!

Tip: Toon belangstelling voor wat je kind op school heeft gedaan of wat het die dag gaat doen. Sommige kinderen vertellen thuis weinig over school. Forceer het niet! Kijk met je kind naar werkjes of andere dingen die het meeneemt naar huis. Stel hierover vragen dan gaat een kind vaak wel vertellen.

Wilma, moeder van Sofie (5):

‘Als ik vraag ‘hoe was het vandaag?’ is het meestal ‘goed’ en heeft Sofie vaak geen zin om dingen te vertellen. Meestal vraag ik tussen de bedrijven door naar dingen die bijvoorbeeld toevallig tijdens het spelen ter sprake komen. Ik merk dat ik meer te weten kom als ik open vragen stel, dus geen vragen die je alleen met ‘ja’ of ‘nee’ kunt beantwoorden.’

Annemarie, moeder van Marij (7) en Tieme (4):

‘Onze dochter vertelt honderduit over alles wat ze doet op school, maar onze zoon vertelt heel weinig uit zichzelf. Hij reageert wel als ik met opzet een hele gekke opmerking maak zoals: “Je hebt zeker de hele dag buiten gespeeld!” Hij roept dan meteen iets als: “Nee hoor! We hebben binnen ook nog een tekening gemaakt voor Sinterklaas en ik mocht nog in de bouwhoek.” Op die opmerkingen ga ik dan weer door en zo raken we toch in gesprek over school.’

Tip: Als je weet wat het kind in de klas doet, kun je ook dit soort dingen thuis met je kind te doen. Kijk eens rond naar de werkjes en de spelletjes die er in de klas staan. Maar ook hiervoor geldt: dwing je kind niet. Probeer de interesse van je kind te volgen!

Tip: In de kleutergroep wordt veel voorgelezen. Probeer dit ook dagelijks met je kind thuis te doen, bijvoorbeeld voor het slapengaan of aan het einde van de middag als je kind een beetje moe is.

Annemarie, moeder van Marij (7) en Tieme (4):

‘Als ik weet waarover er gewerkt wordt in de klas van Tieme dan probeer ik hier thuis wel een gesprekje over aan te knopen. Of soms gaan we materialen zoeken die horen bij dat thema. Als het bijvoorbeeld over de herfst gaat dan rapen we buiten wat kastanjes of bladeren op. Tieme vindt het erg leuk om dat dan de volgende dag aan de juf te laten zien en dan krijgt het vaak een mooi plekje in de themahoek.’

Literatuur

Bon, A., Bormans, G., Brink, A. van den, Eeden, E. van (2004). *Mijn kind in groep 1-2*. Utrecht: ThiemeMeulenhoff

Ruiter, A. de (2010). *Mijn kind gaat naar school! Praktische gids voor ouders*. Baarn: Uitgeverij Forte.

Vries, P. de (2007). *Mijn kind op school*. Amersfoort: CPS.

SLO (z.d.). *De ontwikkeling van het jonge kind: Een leerplan*. Verkregen via: www.slo.nl/primair/themas/jongekind/doelen

Aanbevolen websites

Op de website van gemeente Den Haag is informatie te vinden over alle Haagse onderwijsvoorzieningen en –regelingen: www.denhaag.nl/onderwijs

De Scholenwijzer biedt een overzicht van en informatie over alle scholen in Den Haag: www.denhaag.nl/scholenwijzer

Het Centrum voor Jeugd en Gezin verzorgt regelmatig op verschillende locaties in Den Haag de cursus 'Mijn kind gaat naar de basisschool'. Kijk voor data en meer informatie op www.cjgdenhaag.nl (zoek op cursussen – peuter).

Op de website van de Onderwijsinspectie zijn onderzoeksrapporten te vinden van specifieke basisscholen, en veel andere informatie over het onderwijs: www.onderwijsinspectie.nl

Ouders kunnen bij 5010 terecht voor advies en met vragen (telefonisch en per e-mail) over basis-, voortgezet en speciaal onderwijs. 5010 is een samenwerkingsverband van verschillende organisaties voor ouders in het onderwijs en wordt ondersteund door de Rijksoverheid: www.5010.nl

